İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TEZ ÖNERİSİ HAZIRLAMA KILAVUZU

Bu kılavuz, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesindeki anabilim dallarında yazılacak olan tezli yüksek lisans ve doktora tez önerilerinde uyulması gereken ilkeleri belirlemek ve öğrencilere yol göstermek amacıyla hazırlanmıştır. Ders aşamasını tamamlayan öğrenciler tezlerine başlamadan önce tez öneri formunu doldurarak Enstitüye sunmaları gerekmektedir. Tez önerileri Enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edildikten sonra, lisansüstü öğrenciler tezlerine başlamaya hak kazanırlar.

Yazı tipi; Calibri ve yazı büyüklüğü de 11 punto olmalıdır. Metin 1,5 satır aralıkla yazılmalıdır. İmlâ kurallarında ve noktalama işaretlerinde Türk Dil Kurumu'nun (TDK) yürürlükteki en son Yazım Kılavuzu esas alınır. Tez önerisi aşağıda belirtilen bölümlerinden oluşmaktadır. Tez önerileri biçim bakımından aşağıdaki esaslar çerçevesinde hazırlanır. Uyarı: Tez önerisinde yapılacak işler için gelecek zaman kullanınız.

1. Başlık, Özet ve Anahtar Kelimeler:

1.1. Tez başlığı

Tez önerisinin içeriğini yansıtmalı, anlaşılır ve kısa olmalıdır. Başlıktaki bütün kelimeler çok dikkatli seçilmeli ve birbiri ile ilişkileri dikkatli kurulmalıdır.

Araştırma sorusunu kapsayan orijinal bir tez başlığı belirlenmelidir. Tez önerisinin başlığı, yapılması planlanan araştırmanın içeriğini açıkça yansıtır nitelikte olmalı, araştırmanın temel fikrini etkili biçimde yansıtmalıdır. Başlık üzerinde uzun uzadıya düşünülmeli, her bir kelimenin üzerinde ayrı ayrı durulmalı, mümkün olduğunca kısa ve anlaşılmayı kolaylaştıran kelimeler veya terimler seçilmelidir.

Tez önerisinin başlığı 15 kelimeyi geçmemeli ve Türkçe kelimeler kullanılarak oluşturulmalıdır. Başlıktaki sözcük sayısı zorunlu durumlarda Enstitü onayı alınmak koşuluyla 20 sözcüğe kadar çıkarılabilir. Başlıkta kısaltmalardan, formül, simge, patentli isimlerden, kimyasal formüllerden kaçınılmalıdır. Başlıkta "… Konusuna İlişkin Bir Çalışma", "… Konusuna İlişkin Bir Araştırma", "… İli Örneği", "… Açısından İncelenmesi", gibi ifadelere yer vermekten olabildiğince kaçınılmalıdır. Tez İzleme Komitesi toplantılarında ve tez savunma sınavında jüri üyelerinden gelecek öneriler doğrultusunda tez başlığında gerekli değişiklikler yapılabilir.

1.2. Özet

- Özet metni; Amaç / Aim, Materyal ve metot / Material and method, Bulgular / Results ve Sonuç / Conclusion alt başlıkları ile yapılandırılmalıdır. Ancak özet bölümü bold başlıklar ile detaylı

şekilde verilebileceği teorik hesaplamalı tezlerde gibi iç başlık tanımlaması yapılmadan tek bir düz metin şeklinde de verilebilir.

Tez önerisinin tarihçesi ve literatürdeki yeri çok kısa belirtildikten sonra, tez konusunun özgün değeri vurgulanmalıdır. Önerinin köken aldığı hipotez(ler), bu hipotez(ler)e dayanan amaçlar, araştırma planı yazılmalıdır. Ayrıca nasıl yürütüleceği (deneysel tasarım/yaklaşım, materyaller, yöntemler, ekip, aşamalar ve zaman) özetlenmelidir. Özet' in son bölümünde bir paragrafta tez sonucunda ulaşılması beklenen muhtemel çıktılar nelerdir? Bu çıktıların nerede, kimler tarafından ve nasıl kullanılabileceği belirtilmelidir. **Tez önerisi özetleri 250 kelimeyi geçmemelidir.**

1.3. Anahtar Kelimeler

Tez önerisi ile ilgili en az 3 (üç), en fazla 6 (altı) anahtar kelime verilmelidir.

2. Araştırma sorusu veya Hipotez(ler) ve Amaç(lar)

Tez önerisinin araştırma sorusu veya hipotezi ile tezin niçin, hangi amaçla yapılmak istenildiği açık bir biçimde ifade edilmelidir. Araştırmaya neden olan problem, kısa ve açık olarak tanımlanmalıdır. Araştırmanın amacı kısa, net ve anlaşılır biçimde yazılmalıdır. Hipotezler sağlam bilimsel temellere dayanmalı ve test edilebilmelidir. Araştırma sorularına aranan cevapların hangi bilimsel yaklaşımları ve yöntemleri içereceği belirtilmedir. Amaç, literatür bilgisi içermeksizin araştırmanın soru ve hipotezlerini kapsayacak şekilde kısa ve net cümlelerle ifade edilmelidir. Araştırma sorusu hazırlanmadan araştırmanın amacı yazılmamalıdır.

3. Konu, Kapsam ve Literatür Özeti

Bu bölümde tez önerisinin konusunu tanıtmalı, problem durumu, çalışmanın önemi, varsayımları, sınırlılıkları ve varsa tanımları konusunda okuyucuya genel bir bilgilendirme yapılmalıdır. Bu bölüm oluşturulurken çalışmaya duyulan ihtiyaç açık bir şekilde belirtilmelidir. Konu ile ilgili daha önceki çalışmalara yer verilerek çalışmanın kapsamı, önemi ve amacı pekiştirilmeli, çalışmanın alana katkısı ortaya konmalıdır. Detaylı bir literatür taraması yapılmalı, ancak kaynak olarak öneri ile en fazla ilgili olanlar gösterilmeli, güncel kaynaklara (son beş yıl) olabildiğince yer verilmelidir. Kaynaklar, Tez Yazım Kılavuzu'na uygun biçimde metin içinde verilmeli ve atıf yapılan ilgili literatür kaynaklar bölümünde yazılmalıdır.

4. Özgün Değer

Araştırmanın dayandığı hipotez/ler açıkça ortaya konulmalı ve özgün değeri belirgin bir biçimde vurgulanmalıdır. Araştırmanın önemi, araştırma konusuna nasıl yenilik getireceği belirtilmelidir. Önerilen yeni teknoloji, metot veya kuramın literatüre nasıl bir katkısı olacağı açıklanmalıdır. Özgün

değer yazılırken tez önerisinin bilimsel niteliği, farklılığı ve yeniliği, alandaki hangi eksiği nasıl gidereceği veya hangi soruna nasıl bir çözüm getireceği vurgulanmalıdır. İlgili bilim ve teknoloji alanlarına kavramsal, kuramsal veya metodolojik olarak ne gibi özgün katkılarda bulunacağı kaynak gösterilerek açıklanmalıdır.

5. Yöntem

Araştırmada kullanılacak yöntemler sıralanmalı ve açıklanmalıdır. Yöntemlerin içeriği, kullanılacak genel malzemeler ve metotlar belirtilmelidir. Araştırmanın tez önerisi olarak sunum aşaması öncesi, konuyla ilgili yapılmış olan çalışma ve/veya ön çalışmalar (var ise) belirtilmelidir. Yöntem başka bir araştırmacı tarafından aynen uygulanabilecek açıklıkta yazılmalıdır.

5.1. Araştırmanın tipi

Tanımlayıcı, yarı deneysel, deneysel nitelikte olduğu belirtilmelidir.

5.2. Araştırmanın yeri ve zamanı

Araştırmanın nerede ve ne zaman yapılacağı açıkça yazılmalıdır.

5.3. Araştırmanın evreni ve örneklemi

İnsan üzerinde yapılan çalışmalarda bu bölüm olmalıdır. Evrenin özelliği belirtilmelidir. Örneklem kabul kriterleri, seçim yöntemi ve örneklem oranı yazılmalıdır. Tez önerisinin güç analizi (power analizi) yapılmalıdır. Güç analizi gerekmiyorsa gerekçesi yazılmalıdır. Evren büyüklüğü veya örneklem sayısı hesabında kullanılan değerler için literatürden kaynak belirtilmelidir.

5.4. Çalışma materyali

Araştırmada kullanılan materyalinin ne olduğu (hücre hattı, deney hayvan, vs), nereden ve nasıl, hangi tarihlerde alınacağı belirtilmelidir.

5.5. Veri toplama araçları

Araştırmada kullanılacak veri toplama araçları (anket, ölçek, gözlem, vs) açık, net biçimde yazılmalıdır. Kullanılacak cihazlar, sarf malzemeleri ve diğer gereçlerin özellikleri tipleri markaları, vb belirli bir düzen içinde verilmelidir. En uygun yöntemlerin kullanımı her zaman mümkün olmadığı için seçilen yöntemlerin, üstünlükleri ve yetersizlikleri belirtilmeli ve seçilme gerekçesi tartışılmalıdır. Yöntemler, yöntemi hiç bilmeyenlerin okuyup uygulamalarına olanak verecek biçimde, ayrıntılı olarak açıklanmalı, her birine mutlaka kaynak gösterilmelidir. Veriler kim tarafından, nerede, ne zaman, nasıl ve ne kadar sürede toplanacağı belirtilmelidir.

5.6. Araştırmanın değişkenleri

Bağımlı, bağımsız ve kontrol değişkenleri açıkça yazılmalıdır.

5.7. Araştırma planı

Araştırmanın hazırlık aşamasından tamamlanmasına değin yapılacaklar, tarihleri ile birlikte akış grafiği şeklinde belirtilmelidir.

5.8. Araştırmanın sınırlılıkları

Çalışmanın güçsüz yanları yazılmalıdır.

5.9. Verilerin değerlendirilmesi

Yapılacak analizler, araştırmaya neden olan problemin çözümü ile ilgili olarak ileri sürülen hipotezlerin test edilmesine ve/veya soruların cevaplanmasına yönelik olmalıdır. Verilerin değerlendirilmesinde kullanılan istatistiksel yöntemlerin seçilme gerekçeleri ve yeterlilikleri (varılması istenen amaç açısından) tartışılmalıdır.

6. Çalışma Takvimi

Yapılacak çalışmalara ilişkin çalışma planı ve zaman çizelgesi hazırlanmalıdır. Tez çalışmasındaki aşamaları gösteren taslak plandır. Bu plan belirsizliğe yol açacak kadar genel ve dağınık, adayın çalışmasını sınırlayacak kadar da değişmez ve katı olmamalıdır. Tez çalışmasının her bir aşamasına ne kadar zaman ayrılacağı, yaklaşık tarihler ile verilmelidir. Çizelgelerdeki satırlar gerektiği kadar genişletilebilir ve çoğaltılabilir.

7. Tezin gerçekleşmesi ile mevcut bilimsel birikime ve üretime sağlanacak katkılar ve yararlar (Yaygın etki)

Tezin önerisinin ilgili olduğu konuda bilimsel birikime bir yenilik getirmesi, yeni bir bilimsel yöntemin gelişmesine zemin hazırlaması, bilinen bir yöntemin yeni bir alana uygulanması ve literatüre yapacağı katkısının ne olduğu gibi niteliklerden birisini içermesi gerekmektedir. Tamamlandığında tezden elde edilmesi öngörülen/beklenen yaygın etkilerin (bilimsel / akademik, ekonomik / ticari / sosyal ve yeni çalışmalar oluşturulması) neler olabileceği diğer bir ifadeyle tezden ne gibi çıktı, sonuç ve etkilerin elde edileceği kısa ve net cümlelerle belirtilmelidir.

8. Kaynaklar

Tez önerisine dayanak oluşturan **en az 15, en fazla 30 kaynak (referans)** verilmelidir. Tez önerisinin içerisinde kullanılan kaynaklar; **Enstitümüzün tez yazım kurallarında belirtilen kaynak gösterme açıklamalarına uygun olarak verilir.**

9. Etik Konular

İnsan veya hayvanlar üzerinde fiziksel, psikolojik veya ilaç uygulaması gerektiren araştırmalarda mutlaka etik kurula başvurulacak ve etik kurul onayı gerekli olduğu durumlarda veri / materyal toplama ve deneylerin yapılışı Etik Kurul Onayı alındıktan sonra yapılacaktır. Ayrıca bu tip çalışmalarda kişilerden bilgilendirilmiş onam alınacaktır. Başka bir kurum laboratuvar veya cihazlarının kullanılması durumunda kurum yetkilisinden yazılı izin alınacaktır. Tez çalışmasında patent ve telif haklarını ihlal edici davranışlardan kaçınılmalıdır.

Etik Kurul Kararı, Anabilim Dalı dışında yapılacak çalışmalar için ilgili kurumdan alınan yazılı izin belgesi, yazılı bilgilendirilmiş onam formları ve benzeri ekler Enstitüye teslim edilecektir. Tezin yapılabilmesi için başvuru yapılan etik kurul / komisyon adını yazınız ve tezle ilgili bahsi geçen konularda açıklayıcı bilgiler veriniz.

10. Tez Danışmanının Yer aldığı Araştırma Projeleri, Seçilmiş Yayınları ve Danışmanı Olduğu Diğer Tez Konuları

Tez danışmanının son 5 yılda yürütmüş olduğu veya araştırmacı olarak yer aldığı Üniversitemiz kaynaklı Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi dışında kabul edilen diğer kurum/kuruluş Destekli Araştırma Projeleri, Seçilmiş Yayınları (SCI, SCI-expanded, E-SCI, SSCI veya AHCI kapsamındaki dergilerde yayınlanmış makaleleri, kendi bilim alanında yayınlanmış kitabı ve kendi bilim alanında alınmış patentleri) ile tez danışmanı ve varsa ikinci tez danışmanının önerilen tez konusu ile ilgili diğer tez konuları ilgili tablolarda verilmelidir.